

Lillemor Eriksson: – Skapa dialog mellan religionerna

– Den stora utmaningen i dag är att skapa religionsdialog, säger Lillemor Eriksson, präst med diakonalt ansvar i Skäggetorps församling i Linköping.

Hon har bland annat mött många flyktingfamiljer, där kvinnan var den som stod starkast.

Det är viktigt att ta vara på kvinnornas resurser och visa att de är behövda, anser Lillemor Eriksson.

Sid 3

Kvinnor korsar gränser – temat för Våreld

Tema för Våreld på Flämslätt, i vårtid den 12 - 14 april, är Kvinnor korsar gränser.

Kristina Hellqvist

Kristina Hellqvist talar om migration och kvinnors utsatthet. Hur kan det globala samhället ge kvinnor deras rättigheter, deras möjligheter och garantera deras säkerhet?

Det blir samtal med stiftsgårdsprästen Karin Enerbäck om Kvinnor som korsar gränser – i Bibeln.

Musik, Västgötahistorier, besök i Varnhem med ljusvandring, andakter samt högmässa i Flämslätts kyrka, god mat och trevlig samvaro blir också viktiga ingredienser under en helg att se fram emot.

Alla medlemmar är välkomna till Våreld och årsmötet! Rösträtt vid årsmötet har stiftsgruppernas delegater. Se bifogat program eller på KviSks hemsida.

Karin Enerbäck

Yallatrappan, ett led i det diakonala arbetet i Västra Skrävlinge församling i Malmö, presenterades av Dorothea Trusz. Yallatrappan var ett diakonalt projekt som nu blivit ett företag, där ett 20-tal invandrarkvinnor arbetar.

Samtal och temadagar om egen och andras religioner

Religionsdialog ur kvinnligt perspektiv var temat när Lunds stiftsgrupp under fjolåret satsade på en rad kvinnofrukostar och en temadag. Bland annat medverkade Dorothea Trusz som berättade om Yallatrappan.

En samtalsgrupp utifrån boken Sann mot dig själv – öppen mot andra (Svenska kyrkan 2011) har fördjupat frågeställningen.

Gunilla Åkesson presenterar satsningen.

Sid 2

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Kvinnor som kämpar för sitt liv

”Båten sjönk innan den nådde andra stranden”. Det är radioreportern som citerar pappan till den 23-åriga indiska kvinnan som våldtogs och misshandlades till döds strax före jul.

Pappan berättar att hans dotter kämpade sig till att få studera medicin. Både han själv och dottern arbetade extra för att kunna klara ekonomin för hennes

förnedring. Detta är exempel på sådant som undergräver kvinnors värde och värdighet. Och det gäller för kvinnor inte endast i Indien och länder i andra kultur-områden. Det gäller för många i Europa, i Sverige.

För drygt tio år sedan kom *Kyrkornas NEJ till våld mot kvinnor*, en översättning av Lutherska Världsförbundets rapport

tioner, men också med det strukturella våldet.

Det sägs ibland att vi har alla lagar och regelverk som behövs för att uppnå goda och jämlika relationer i kyrka och samhälle. Det är inte fler förordningar eller checklistor som ska till. Sådana är förhållandevis enkla att få till stånd.

Livsberättelser som berör

Betydligt svårare är det att komma till rätta med attityder och mentalitet. För det behövs kunskap i form av fakta, statistik och konsekvensanalyser men också livsberättelser som berör och talar sant om verkligheten.

Detta vill vi ta fasta på när vi inbjuder till Värld med temat *Kvinnor korsar gränser*. Då lyfter vi frågorna om kvinnors situation och migration, om fysiska gränser men också om mentala gränser mellan människor.

Hilda Lind
Ordförande i KviSk

Krönika

studier. Hon kämpade för sitt liv mot de sex männen som gav sig på henne. Hon kämpade för sitt liv in i det sista på sjukhuset. Och hela världen har fått veta och berörs av hennes kamp, den kamp som hon förlorade – båten sjönk innan den nådde andra stranden, som hennes pappa uttryckte det.

Inte bara i Indien

Många kvinnor runt om i världen kämpar för sitt liv. Brist på tillgång till adekvat sjukvård, objekt i den moderna slavhandeln – trafficking, nekade undervisning och utbildning, fattigdom, förtryck,

och handlingsplan. Kvinnor i Svenska kyrkan använde detta material men det är värt att ta fram igen.

Individuellt och strukturellt

I dokumentet sägs tydligt att frågor om makt och sexualitet, skuld- och skamkänslor, utsatthet och förtryck måste bearbetas på individnivå men framförallt på en strukturell nivå. Det handlar om såväl kvinnorollen som om mansrollen.

Kyrkorna har ett särskilt ansvar att arbeta teologiskt, att göra upp med teologiska tolkningsmodeller som ger utrymme för våld, till exempel i nära rela-

Sann mot sig själv, öppen mot andra

Stiftsgruppen i Lund arrangerade under 2012 en hel del program kring religionsdialog med kvinnligt perspektiv. Vid fyra kvinnofrukostar mötte vi i intervjuer och samtal en muslimsk, en buddhistisk, en hinduisk och en judisk kvinna. Vi talade om vad vår tro betydde för oss och hur det påverkade vår vardag. Påtagligt var att vi kunde känna en stark gemenskap och samhörighet med dessa kvinnor genom att vår tro var viktig för oss. Något som bar i vardagens mångahanda sysslor.

Vi lärde oss en hel del

Vi lärde oss en hel del som vi inte visste; och våra gäster med annan tro delade med sig och visade en stor öppenhet, som gjorde dessa möten så rika och värdefulla.

Samtalen knöts ihop vid en temadag i november där kyrkoherde Ann Aldén

beskrev vardagen i Västra Skrävlinge församling i Rosengård i Malmö. Ett område där vi kristna är i minoritet.

Det var spännande att lyssna till hur man tänkt igenom strategier för församlingsarbete och möten med varandra i kyrkan och över trosgränserna.

Kvinnor växer

Där består en del av det diakonala arbetet av Yallatrappan, ett företag där invandrarkvinnor får göra vad de är bra på. De växer i självkänsla och tjänar pengar på det. Dorothea Trusz berättade livfullt för oss vägen från projekt till självständigt företag där många hjälps åt och många stöttar på olika sätt. Ett tjugotal kvinnor från mer än tio olika nationaliteter arbetar där just nu.

Under året har också en samtalsgrupp samlats och diskuterat utifrån boken *Sann mot sig själv – öppen mot andra*.

En bok utgiven av Svenska kyrkan med bidrag av Kajsa Ahlstrand, Jan Henningsson och Carl Reinhold Bråkenhielm.

Här har frågeställningarna fördjupats och vi har funderat kring rikedomerna i vår egen tro, och hur vi på ett respektfullt sätt med ord och handlingar bäst möter våra medsystrar som har en annan tro än vi själva. Kunskap och inlevelseförmåga är synnerligen viktiga i de sammanhangen.

Att vara stolt över sin egen tro och samtidigt ha respekt för en annan människas tro och lära sig förstå varandra har varit vår målsättning.

Gunilla Åkesson

Läs mer på: www.yallatrappan.se
och boken: *Sann mot sig själv – öppen mot andra*, Svenska kyrkan

Kvinnoglöd nr 1/2013 Årgång 3. **Kvinnoglöd** är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och publiceras 4 ggr/år på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks även på miljövänligt papper hos Rolands offset, Linköping.

Deadline för nästa nummer: Den 26 april 2013

Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Ansvarig utgivare: Hilda Lind Redaktör: Elisabeth Enger

Redaktionsråd: Eva Dahrén, Kumla, Bulle Davidsson, Vreta kloster, Margareta Hector, Vallentuna, Karin Hedner, Lund

Att uppmuntra kvinnors styrkor

Kvinnor i utsatta situationer, som söker sig till kyrkan, innebär en stor utmaning. Vi har så lätt att bli alltför omhändertagande och, utan att egentligen tänka på det, göra dessa kvinnor till offer. Den utmaning de ger oss är att ta vara på deras möjligheter och uppmuntra deras styrkor. Annars blir det ingen utveckling.

Lillemor Eriksson talar eftertänksamt. Hon är präst i Linköping, pensionerad sedan några år men ännu aktiv på olika sätt, både som vikarierande präst och som volontär. Kvinnoglöd sökte upp henne för att samtala om vad kyrkan kan göra här hemma för kvinnor i svåra situationer.

Lillemor var under 15 år verksam i Skäggetorps församling i Linköping, där kyrkan ligger mitt i ett miljonprogramområde. Idag har närmare 60 procent av invånarna där utländsk bakgrund, en siffra som stigit stadigt från år till år.

Oftast kvinnor som kommer

Under Lillemors första tid i församlingen i slutet av 1990-talet mötte kyrkan många med svensk bakgrund som råkat i svårigheter, ekonomiskt och socialt. Ef-

– Den stora utmaningen i dag är att skapa religionsdialog. Till kyrkan måste alla få komma, säger prästen Lillemor Eriksson som arbetar bland flyktingar i Skäggetorps församling i Linköping.

ter hand kom fler och fler flyktingar som levde gömda och inte kunde få hjälp av samhället. De sökte sig till kyrkan. Ibland kom de själva, men ofta var det deras värdfamiljer som behövde ekonomiskt stöd för att kunna mätta alla.

– Oavsett etnisk bakgrund, svensk eller annan, var det ofta kvinnorna som kom till oss. De kunde bland annat behöva hjälp med myndighetskontakter, tillfälligt ekonomiskt stöd eller rådgivning. Ibland var det förstås ensamstående kvinnor, men också där det fanns en man var det kvinnan som sökte hjälp.

I utsatthet är det ofta kvinnorna som

– I utsatthet är det ofta kvinnorna som är starka och tar ansvar, det är prästen Lillemor Erikssons erfarenhet från sitt arbete bland flyktingar.

är starka och tar ansvar, det är Lillemor Erikssons erfarenhet. Hon tänker på alla de kvinnor som flytt från sina hemländer ensamma eller med barnen. Tar man ett sådant initiativ är man stark, menar hon.

– Vad kyrkan kan göra är att stötta dem och se till att de inte blir offer. Uppmuntra deras styrka, så att de ser att de inte är underlägsna. Visa att de är behövda. Det handlar om enkla, konkreta saker som läsning, tolkning och matlagning, men också om att vara med som gudstjänstvärdar. Visst kan det vara nödvändigt med omhändertagande i ett första skede, men i nästa steg gäller det att ta vara på människors resurser.

Egenmakt, hot mot mannen

– Vi kvinnor i kyrkan har också en viktig roll genom att visa att kvinnor kan ha makt över sina egna liv. Vi har ju själva genomgått en stor förändring från att bara ha fått vara passiva lyssnare och servicepersoner till att självklart ta en position i samhället och i kyrkan.

Detta är inte alltid så enkelt. Det finns en risk att kyrkans arbete för att stödja kvinnors självkänsla kan slå tillbaka där hemma, om mannen uppfattar det som ett hot mot hans egen ställning.

Ett annat problem kan vara gamla motsättningar. Ett exempel är att kristna,

som varit illa behandlade av muslimska grupper i sina hemländer, kan ha svårt att känna trygghet i sammanhang där de möter muslimer. Ett annat är att högt utbildade som snabbt lär sig svenska och integrerar sig i samhället ibland kan se ned på andra invandrare som mer håller sig till varandra.

Ibland är det tufft

Idag är det tufft för många. Arbetslösheten slår hårt i Skäggetorp. Lillemor Eriksson har inte arbetat i sin gamla församling på fem år, men går nu in som vikarierande diakonpräst under några månader.

– Jag tycker att det är viktigt att kyrkan är en plats dit alla kan komma, att ingen blir bortvisad. Kyrkans stora utmaning idag är att skapa religionsdialog, främst med muslimer som är den stora nya befolkningsgruppen, menar hon.

Lillemor Eriksson säger att det är viktigt att så långt möjligt verka för ömsesidig förståelse. Därför arbetar hon också som frivillig i ett projekt för att skapa kontakter mellan hitflyttade och svenska värfamiljer, vilket drivs av Linköpings kristna råd.

*Text och foto: Bulle Davidsson
KviSk Linköping*

Läsvärd bok om pengar och människor

”Vi drömmer i enlighet med hur vårt samhälle är organiserat. Och vårt samhälle domineras av varor och konsumtion”, säger Nina Björk i en intervju i Dagens Nyheter med anledning av hennes senaste bok *Lyckliga i alla sina dagar*.

Läst

Med torr humor och med forskning som stöd kritiserar hon i boken tillväxten som ideologi. Hon menar att vi konsumerar oss bort från grundläggande behov av närhet, kärlek och omsorg. Hon vill inspirera oss att på allvar börja tala om vilket samhälle vi vill leva i.

En läsvärd bok.

*Birgitta Nyrinder
Ledamot i riksstyrelsen*

Lyckliga i alla sina dagar. Om pengars och människors värde av Nina Björk

Tack till dig som betalt årets medlemsavgift!

Nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress och eventuell e-postadress samt födelseår.

Barn i rika familjer döps oftare

Börjar det bli en klassfråga vem som ska tillhöra Svenska kyrkan? I en essä i nättidskriften *Evangelium* påpekar Andreas Sandberg att det i framtiden kan bli en

Läst

fråga om klasstillhörighet om man är döpt eller inte.

Han ser tydliga tecken på skillnader i dopfrekvens mellan socioekonomiskt skilda befolkningsgrupper.

Andelen döpta barn är genomgående större inom det högre inkomstkiktet jämfört med familjer med lägre inkomster. Särskilt märks detta i storstadsregionerna.

Nättidskriften *Evangelium* startade i höstas. www.tidskriftenevangelium.se

Occupy Wall Street förlåter oss våra skulder

44 amerikaner med sjukvårdsskulder på 100 000 dollar har fått skulderna avskrivna av kampanjen Rolling Jubilee, som drivs av amerikanska Occupy Wall Street-rörelsen.

Pengarna som skänks till kampanjen används för att köpa upp obetalda skulder. När inkassoföretag köper upp obetalda skulder för fem procent av värdet gör de det för att driva in dem.

När Rolling Jubilee köper upp skulderna, så efterskänks de dock. Enligt tidskriften *Grus & Guld* samlades en halv miljon dollar in före jul. För 5 000 dollar av de insamlade medlen köpte kampanjen sjukvårdsskulder på sammanlagt 100 000 dollar åt de 44 skuldsatta, som fick en glad julklapp.

Siri – prästfru, teolog och lyriker

Tio forskare beskriver Siri Dahlquist, teolog och psalmförfattare i en ny bok.

Siri Jonsson, född 1889, började 1907 vid Uppsala universitet som tredje kvinna, och var en av de första kvinnor i Sverige som läste teologi.

Läst

I Kristliga studieförbundet mötte Siri dess ordförande Gunnar Dahlquist, med vilken hon senare gifte sig.

Tiden var inte mogen för att Siri skulle kunna verka som präst. I dag nästan okänd, men då, som prästfru och teolog, gjorde hon en viktig insats – hon blev en tongivande kraft i andliga frågor och kyrklig verksamhet, enligt Olav Wiströms recension i *Kyrkans tidning*.

Missionen var viktig för Siri Dahlquist som i 35 år var styrelseledamot i Svenska kvinnors missionsförening. Hon samlade in pengar och skrev artiklar om kvinnors villkor i Indien, mot apartheid i Sydafrika. Hon avled 1966.

Elisabeth Enger

**Siri Dahlquist - psalmförfattare, prästfru och teolog. Artos 2013
Redaktör: Vivi-Ann Grönqvist**

Frispråkigt tema i Linköping

Stiftsgruppernas vårprogram har tagit fart. I Linköpings domkyrka föreläser Niklas Rådström om Språket den 17 februari.

Föreläsningen ingår i ett språktema som fortsätter den 28 februari med Trons språk, föreläsning av Anne-Christine Lindvall och Lars Åberg. Den 10 mars talar Zinat Pirzadeh om Flerspråkig

På gång

och frispråkig. Zinat är flyktning från kvinnoförtryck i Iran och författare till *Fjäril i koppel*.

Språktemat avslutas den 14 april med Ebba Witt-Brattström som talar om Det poetiska språket. Samarrangemang med Akademi för kyrka och kultur.

Stiftsgruppernas vårprogram på hemsidan. www.kvinnorisvenskakyrkan.se/linkoping.html

Jämställdhetspolitik – en våt filt över debatten

Radikala feministiska förslag är vad som behövs i den politiska debatten före valet nästa år, anser Feministiskt Perspektiv som i höstas gav ut boken *Det heter feminism – 20 anspråksfulla förslag för att förändra världen*, en bok som väckt debatt.

– Jämställdhetspolitiken tycks sprungit ur samma politiska harmonitradition som nu ligger som en våt filt över all

Läst

debatt, skriver redaktörerna i ett inlägg på DN:s kultursida.

Tystnaden och den överslätande hållningen i den offentliga debatten motiverar boken, skriver redaktörerna. 20 skribenter ger ett brett spektrum av radikala, fantasifulle och ibland sinsemellan motstridiga förslag utifrån olika feministiska perspektiv.

Elisabeth Enger

Det heter feminism – 20 anspråksfulla förslag för att förändra världen! Feministiskt perspektiv 2012. Redaktörer Maud Eduards, Maria Wendt, Maria Jansson och Cecilia Åse.